

NOVEMBER

1931
1932

8

Vsebina osmega zvezka.

	Stran
1. Francè Podrekar: Pomlad Risba	193
2. Tatjana Obersnelova: Čudoviti pevec	194
3. Goethe — Dr. A. Debeljak: Ujeta ptička. Pesem	197
4. Dr. Roman Savnik: Jugoslavija in njene sosede 5. Madjarska	198
5. J. W. Goethe: Kako sem se igral z lončeno robo. Prevedla Slava Lipoglavškova, ilustrirala Darja Žnidarčičeva	200
6. Piščalke in druge igračke	201
7. Gustav Strniša: Ura. Pesem	202
8. Marija Grošljeva: Bobi Nespodobi, začarani pes. Ilustrira E. Justin	203
9. Dr. Maks Robič: Tri ogrske narodne. 1. Pujsek in volkovi. 2. Botond. 3. Samo enkrat je bil v Budi pasji sejem	204
10. Dipl. agr. A. Jamnik: Iz življenja kulturnih rastlin III.	207
11. Vinko Bitenc: Materi za vezilo. Pesem	208
12. Ferdinand Ossendowski: Življenje in prigode male opice. (Dnevnik šimpanzke „Kaške“.) Iz poljščine prevaja dr. Rudolf Molè, ilustrira Mirko Šubic	209
13. Razvedrilo se! Naše ugank in rešitelji. Nagrade.	214
14. „Sedaj vem, kaj je radio“	215
15. Iz mladih peres. (Prispevki „Zvončkarjev“)	216
16. Kotiček gospoda Doropoljskega	Tretja stran ovitka.
17. Stric Matic — s košem novic	Četrta stran ovitka.

Pokažite in priporočajte „Zvonček“ svojim znancem! Nabirajte pridno listu novih naročnikov! Čim večji bo krog „Zvončkarjev“, tem lepša in obsežnejša bo vsebina našega lista.

»Zvonček« izhaja med šolskim letom v zvezkih vsak mesec in stane v naprejšnjem plačilu za vse leto 30 Din, za pol leta 15 Din, za četrto leta 7·50 Din. Posamezni zvezki po 3 Din.

Uprava »Zvončka« je v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6, Učiteljska tiskarna. — Na ta naslov pošiljajte naročnino in reklamacije!

Na naročila brez istodobno vposlane naročnine se ne oziramo.

Rokopise pošiljajte na naslov: Uredništvo »Zvončka« v Ljubljani, Krakovski nasip 22.

Rešitve ugank, nalog itd. sprejemamo le prvih 8 dni po odpravi vsakega zvezka.

Glavni in odgovorni urednik: Dr. Pavel Karlin v Ljubljani. — Izdaja Konzorcij »Zvončka« (Dr. Tone Jamar). — Tiska Učiteljska tiskarna v Ljubljani (predstavnik Francè Štrukelj).

ZVONICEK

LIST S PODOBAMI
ZA SLOVENSKO MLADINO

Štev. 8.—XXXIII.

April 1932.

Pomlad

Nekoč, pred davnimi, davnimi časi, ko se je še vse nemogoče godilo po svetu, ko so živeli čarovniki po gozdovih, mogočni kralji in vitezi na visokih, utrjenih gradovih, ko sta bila ljubezen pa tudi sovraštvo mnogo močnejša ko dandanes — tedaj se je zgodila ta zgodba.

V nekem cesarstvu se je sredi nepopisno krasnih vrtov dvigal grad, kjer je stoloval vladar. Ta je bil po vsem svetu znan po svojem bogastvu in moči, toda najbolj so ga poznali zaradi njegove hčerke, ki je bila bajno lepa. Bila je najkrasnejša devojka vsega sveta; imela je dolge, razpletene zlate lase, ljubek obraz in visoko, vitko postavo. Vsi so jo oboževali, kajti bila je pravecata krasota. Ljudje so si šepetali, da je bila njena mati kraljica gozdnih vil.

Ko je kraljična izpolnila osemnajsto leto, ji je oče hotel izbrati med kraljeviči in vitezi moža. Priredil je velike svečanosti, na katere so bili povabljeni vsi dostojanstveniki od blizu in od daleč. Ti so prinesli kraljični krasna darila, biserov in dragih kamnov, z zlatom vezena oblačila in drugih dragocenosti. Toda kraljična je nemo hodila med vrstami snubcev in je bila vsa žalostna. Zahvalila se je vsakomur posebej s poklonom za darilo, a videti je bilo, da jih ni bila posebno vesela. Ker pa se hčerka ni odločila za nobenega izmed tolikih snubcev, je vladar ukazal, naj določi žreb njegovega zeta.

Kraljična je morala sneti z roke zlat prstan z briljantom in tega je vmesil kuhar v testo, iz katerega je naredil ogromno pogačo. Razrezal jo je na toliko delov, kolikor je bilo gostov, in pri slavnostni pojedini si je smel vsak vzeti kos te pogače.

Nesreča je hotela, da je dobil kos pogače s kraljičnim prstanom neki kralj, o katerem se je govorilo, da ima čarovniško moč, ki jo večkrat uporablja na zloben način.

Kraljična se je zelo prestrašila. Prosila je, naj jo puste še leto dni živeti pri očetu, potem pa pojde rada tja, kamor je odločil žreb.

Dolgo v noč je sedela kraljična pri oknu svoje sobice ter zrla v zvezde. Prosila je Boga, naj ji pomaga, naj jo reši tega groznega čarovnika, naj ne uniči njenega mladega, lepega življenja.

Nenadoma je začula od daleč nekje lep, mil glas. Pel je o sreči in mladosti in neki divnolepi zvoki so ga spremljali. Kakor bi imel ta glas čudovito moč, je omamljal kraljično. Zdelo se ji je nebeško lepo prisluškovati tej divni melodiji. Splazila se je od okna in iz svoje sobe, tiho stekla po dolgih hodnikih mimo zaspalih straž na vrt in sledila zvokom divne pesmi. Tavalala je po parku med cvetkami in drevesi in obstala končno pred grajskim zidom. Bila je čisto blizu pevcu. Čula je, da stoji ob zidu na drugi strani in poje proti gradu. Sedla je

na kamen in prisluškovala tako dolgo, dokler ni utihnila pesem, dokler niso zaspali ptički na vejicah in cvetice med travo. Potem se je zopet zmuznila tiho, kot je bila prišla, nazaj v grad in v svojo sobico.

Od tistega dne dalje ni več jedla ne pila, ni se ji dalo spati, ni hotela s svojo staro pestunjo na izprehod po vrtovih. Sedela je zamišljena ob oknu svoje sobice in zrla v nebo. In ko se je stemnilo, se je zmuznila prav tiho iz gradu, šla med drevjem in grmovjem do grajskega zidu, sedla na kamen in čakala. Toda divne pesmi ni bilo več čuti... Vse je bilo tiho, le v njenem srcu je še zvenela sladka melodija neznanega pevca.

Ko je kraljična od dne do dne slabela in ko si noben zdravnik ni mogel razložiti vzroka te nenadne bolezni, je zaprosila kraljična svojega očeta, naj jo puste povsem samo z njeno staro pestunjo. Kajti ta ji je bila vdana do smrti; ljubila jo je ko lastno hčerko in tudi kraljična jo je imela rada ko svojo mater.

Ko sta bili sami in so bila vrata zapahnjena, je kraljična razložila pestunji, kaj jo teži. Pripovedovala ji je o neznanem pevcu in o njegovi divni pesmi sreče in mladosti.

Zaupala ji je, da je zatrdno sklenila, da pojde tega pevca iskat po svetu. Pestunja ji je preskrbela navadne obleke, coklje, ruto za glavo in košarico, v kateri je bilo nekoliko jedi za pot. In drugo jutro, na vsezgodaj, se je kraljična izmuznila iz gradu.

Ni vedela kam... Toda slutila je, da naj hodi vedno v smeri, kamor plava sonce. In tako je tudi šla.

Ko je opoldne solnce že preveč pripekalo, je sedla poleg potočka v hlad in pričela jesti, kar je imela v košarici. Kar zagleda nedaleč od sebe na bregu ribo, ki se je obupno premetavala po pesku.

»Uboga ribica, saj brez vode vendar ne moreš živeti,« ji je tiho rekla, skočila k njej in jo vrgla v vodo. Vsa srečna je ribica priplavala na gladino vode ter nepričakovano izpregovorila:

»Kadar boš potrebovala pomoči, ti rada pomagam.«

Še je hotela kraljična vprašati ribico, kako naj jo prikliče, če bo potrebovala pomoči, toda ta je že izginila pod vodo.

Kraljična pa je nadaljevala svojo pot. Izpraševala je cvetke na trati, ptičke na veji, ljudi, ki jih je srečavala, toda nihče ji ni mogel ničesar povedati o neznanem pevcu. — Ponoči je legla pod košato drevo in zrla v zvezde, toda tudi te so molčale in ji niso mogle odgovoriti na njeno vprašanje.

Nekega dne je prišla do obale velike reke. Kako bi neki prišla čez vodo? Nikjer čolna, nikjer mostu. Pa se je domislila ribice. Toda kako naj jo pokliče? Poizkusila je. Pobrala je drobtinice kruha iz košare in jih vrgla v vodo. V hipu je bilo vse polno rib ob obali in tudi tista iz potočka je bila med njimi. Kraljična ji je potožila svoje gorje in ribica ji je obljubila, da ji poišče nekoga, ki jo prepelje čez reko.

In res. Čez nekoliko časa je priplaval po reki lep, ponosen labod ter se ustavil pred kraljično. In zopet je priplavala ribica in velela:

»Sedi nanj! Rad te prepelje.«

Sedla je na laboda in že sta plavala po vodi.

Tedaj pa kraljična začuje nenadoma melodijo, prav tisto, kakor jo je nekoč čula za grajskim zidom, le da je bila otožnejša in ni pela o sreči. In zdelo se ji je, kakor da prihajajo ti glasovi iz labodjega kljuna. Pa to se ji je videlo nemogoče, da bi živali tudi pele. Neznana ljubezen je prevzela kraljično do tega laboda, saj je pel isto pesem ko tisti, katerega je iskala.

Ko pa je na desnem bregu stopila na suho in ji je tudi labod sledil, je strahoma opazila, da ima labod levo nogo prebodeno s puščico in da zelo težko hodi. Sklonila se je k njemu, mu izdrla puščico iz noge ter izmila rano z rečno vodo, si odtrgala kos oblačila in z njim prevezala rano svojemu dobrotniku. Ko pa se je dvignila, je ostrmela iznenadenja: pred njo ni več stal beli labod, temveč lep, mlad kraljevič v vezeni kraljevski obleki in z zlatimi kodri, ki so obkrožali lepi obraz. In iztegnil je roko proti kraljični in izpregovoril:

»Ne boj se me! Kraljevič iz onega gradu sem,« je dejal in pokazal ne daleč visok grad na skalovju. »Pojdi z menoj, vse ti razložim.«

In po poti, ko sta hodila proti gradu, ji je neznan kraljevič pripovedoval svojo čudno zgodbo:

»Bil sem nekoč že prav blizu tebe. Ko je tvoj oče, vladar našega sosednjega cesarstva, razglasil širom po svetu, da si izbiraš moža, sem tudi jaz sklenil poizkusiti svojo srečo. Toda sovražniki so napadli naše ozemlje in moral sem v boj. Krepko smo jih potolkli in po zmagoslavnih svečanostih sem skočil na konja in zdirjal v vaše cesarstvo. Toda prišel sem prepozno. Vrtar vašega gradu mi je povedal, da mi je vstop zabranjen, ker so vsi že pri slavnostni večerji, in da ravnokar napivajo tebi in tvojemu bodočemu možu, hudemu čarovniku iz Črnih lesov. Žalosten sem blodil po okolici, potem pa sem ti zapel tik ob grajski ograji pesem sreče in hrepenenja. In zdelo se mi je, da si bila

ob oknu in si me čula. Potem pa si izginila in čez nekoliko časa sem čul, kako je zašumelo listje onkraj visokega zidu. Bila si ti, vem, in si me poslušala. Nekoliko pozneje pa je zašumelo za menoj. Obrnil sem se in zagledal pred seboj čarovnika, ki mi je zlobno pomežiknil:

»Ne boš pel pesmi o sreči in mladih sanjah moji izvoljenki!« In izprožil je puščico iz svojega čarovniškega loka in me zadel v nogo. Zdelo se mi je, da se potapljam nekam globoko, globoko. — Ko sem se prebudil, je bil že dan; plaval sem na tej reki in sem bil — ptič.

Mnogo ljudi sem že prepeljal čez reko, mnogi so videli puščico v moji nogi, pa nihče ni imel usmiljenega srca. Ti pa si jo izdrla in me rešila te zle čarovnije.«

Prijel jo je za roko in jo peljal kot svojo rešiteljico in nevesto na grad k svojemu očetu.

Tako je našla kraljična srečo, ki jo je tako dolgo iskala.

Vesela vest se je hitro raznesla na vse vetrove. Tudi oče zlatolase kraljične je bil takoj o vsem obveščen in prihitel je k srečni hčerki. Na poročno gostijo so prišli tudi vsi njeni nekdanji snubci, le hudobnega čarovnika ni bilo, kajti umrl je same jeze in togote.

Goethe:

Ujeta ptička

(Es fing ein Knab . . .)

Ujel je dečko taščico,
hm, hm!

Pa vtaknil jo je v kaščico,
hm, hm!

Vesel je bil tak šufasto,
hm, hm!

Odprl je vratca butasto,
hm, hm!

In taščica spusti se v zrak,
hm, hm!

Zakaj pa takšen si bedak,
hm, hm!

Ponašil dr. A. Debeljak

5. Madjarska.

Sredi Evrope in v srcu velike Podonavske nižine leži Madjarska. Na vse konce onstran njene državne meje se nižina nadaljuje. Madjarska je od vsepovsod lahko dostopna, le na redkih mestih jo loči vsaj reka od sosedov, od Jugoslavije n. pr. Drava. Vse velike ceste iz Severne, Južne, Zahodne in Vzhodne Evrope drže preko te nižine, zato se tu križajo vsestranski evropski vplivi. Podnebje je izredno nestalno. Zima je včasih zelo huda, včasih nenavadno mila. Poleti povzroča včasih deževje velike poplave, včasih pa vlada uničujoča suša. Aprilsko vreme ni nikjer na tako slabem glasu kot ravno v Madjarski.

Tudi zgodovina, ki se je odigravala na teh tleh, je zelo burna in polna sprememb. Sem so se selili najrazličnejši narodi, Huni, Germani, Slovani, a vsi so izginili ali zopet odšli drugam, dokler niso nazadnje pred tisoč leti prišli Madjari, ki so si tu ustanovili svojo državo. Prihod Madjarov je bil za Slovane največja nesreča. Med nje se je vrnil narod, ki je popolnoma ločil Južne Slovane od severnih bratov.

Madjari so Mongoli in govore svojevrsten jezik, ki se docela razlikuje od jezikov sosednjih indoevropskih narodov. Ker je slovniška zgradba povsem drugačna, je jezik izredno težak, poln je samoglasnikov in nenavadno dolgih besed, ki imajo tudi po deset in celo še več zlogov.

Zanimiva je madjarska pravljica o prihodu v današnjo domovino. Nekoč so Madjari opazili čudovitega belega srnjaka. Radi bi ga zajeli, zato so ga na vso moč zasledovali. Srnjak jim je sicer ušel, speljal jih je pa v deželo, ki se jim je zdela tako lepa, da so v njej želeli ostati za vedno. Tam pa je vladal slovanski knez Svetopolk. Zato pošljejo k njemu poslanca, da mu pokloni v dar belca z zlatim sedlom. V zameno zahtevajo, da mu da zemljo, travo in vodo Donave. Svetopolk se je čutil tej želji, ni je namreč razumel. Prepozno je prišel do spoznanja. Madjari so ga napadli in porazili ter postali gospodarji Podonavja.

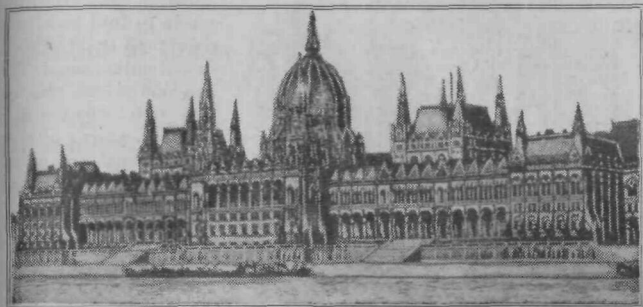
Madjarsko pest so v preteklosti opetovano čutili sosedje. Nadlegovali so Nemce in Slovane, preko Hrvatske in Bosne so se prebili do Jadranskega morja, s Srbi pa so se ponovno borili zlasti za posest Beograda. Ni čuda, če pri sosedih že od vsega početka niso na dobrem glasu. Nemški pisci so jih pogosto primerjali z lačnimi volkovi in jim krivično pripisovali marsikatero grdo lastnost. Neki madjarski pesnik pa popisuje svoj narod takole: Madjar je resen, samozavesten in vročekrven. Za kako stvar se hitro razvname, a manjka mu vztrajnosti. Njegovo občutenje se hitro menja in zato pravi narodna pesem, »da Madjar jokajoč že vriska«. Prešeren je tako, da bi prevzel boj proti vsemu svetu in je za nevarnosti docela slep, če se za kaj razvname.

Ta poteza v značaju je lastna vsakemu poedincu. Kadar gre vaški mladenič na žegnanje, kjer pride pogosto do fantovskega pretepa, ne vzame nikdar palice s seboj, kajti misli si, da jo bo gotovo imel protivnik. Madjarski plemenitaš in kmet, oba sta silno ponosna napram drugim narodom, pa tudi napram lastnim rojakom. Zato je v madjarščini nagovor silno različen. Če kdo drugega nepravilno nagovarja, si je nakopal neodpustljivo zamero. Madjarski narod noče biti nikomur podložen, je pa nasprotno vedno težil za tem, da tlači druge narode.

Zato je izid svetovne vojne Madjare silno zadel. Njihovega jarma so se osvobodili Jugoslovani, Romuni, Čehoslovaki in Nemci. S tem so pa Madjari izgubili dve tretjini ozemlja, kjer so preje gospodarili; ostalo jim je ozemlje, ki je skoro trikrat manjše od naše države.

Madjarska obsega večinoma raven svet. Le v otokih se dvigajo hribovja, ki pa so le do 1000 m visoka in dele ravnino v Malo in Veliko ogrsko nižino. Nizek svet pokrivajo rečne naplavine, publicca ali pa je tlo peščeno. Tu in tam se vrste grički nerodovitnega svišča, ki ga prenašajo vetrovi. Vendar so gričke večinoma že umirili in jih zasadili z gozdíci ali vinsko trto. Sicer pa je gozdov zelo malo. V nedogled sega brezgozdna ravan, tako zvana madjarska stepa ali pusta, nekđaj velikanski pašnik za govedo in konje, ki se pa danes vedno bolj umika poljem.

Budimpeštanski parlament.

Le ob bregovih rek se vijejo ozke proge drevja, a še to mnogokje nado-mešča le gosto zaraslo trsje. Kjer primanjkuje lesa, uporabljajo trsje za kurivo, kjer ni kamenja, ga v debelih skladih polagajo na mehka poljska pota, da se preveč ne vdirajo.

Madjarska je zelo rodovitna. Pridelajo zlasti pšenico in koruzo, pa tudi sočivja in tobaka. Zname so predvsem madjarske buče, paprika in zelje. Tudi vinska trta je zelo razširjena. Rud pridobivajo malo.

Po nižavju, ki se prav narahlo znižuje proti jugu, tečeta reki Donava in Tisa izredno počasi in v mnogih vijugah. Neredko prelagata strugo in tvo-rita nove otoke.

Madjarska je kraljevina. Kralja pa začasno nimajo, zato upravlja državo poseben upravitelj. Glavno mesto je Budimpešta, ki šteje nad en milijon prebivalcev. Mesto ima slikovito lego na obeh straneh Donave. Preko reke drži več mostov, ki vežejo starejši in manjši mestni del Budo; z mnogo večjo in moderno Pešto. V okolici prestolice je vse polno tovarn; v bližini so tople kopeli in bogati vrelci zdravilne grenčice, ki je mnogo izvažajo po svetu, tudi v Jugoslavijo.

Na Madjarskem živi okrog 50.000 Jugoslovanov, med njimi je več tisoč Slovencev. Ti naseljujejo ozemlje severno od Prekmurja do reke Rabe (Rabski Slovenci).

Kako sem se igral z lončeno robo.

J. W. Goethe.

(Iz dela: Pesnitev in resnica.)

Nama otrokoma, mlajši sestrici in meni, je bil spodnji dolgi hodnik najljubši prostor v hiši. Imel je poleg vrat veliko leseno ograjo. Odtod se je videlo neposredno na cesto in človek je bil tu kot na prostem. Tak, kletki podoben prostor, kakoršnega je imelo mnogo hiš, so imenovali kot. Tam so sedele gospe, šivale in pletle, tam je kuharica prebiralala solato, odtod so si sosede pripovedovale čez cesto novice in s tem so ulice dobile poleti izraz

južnega mesta. Človek se je tu čutil prostega, hkrati pa je bil v stiku z življenjem zunaj. Tako smo po teh prostorih tudi otroci prišli v stik s sosedi in mene so na ta način vzljubili trije bratje Ochsensteinovi, sinovi umrlega župana, ki so stanovali nasproti. Imeli so z menoj mnogo opravka in me dražili na vse načine.

Naši so radi pripovedovali o vsakovrstnih navihanostih; s tem pa so ti resni in tihi možje še mene

vzpodbujali k njim. Navajam samo eno takih svojih pobalinstev.

Bil je pri nas baš lončarski semenj in ljudje se niso preskrbeli le s kuhinjsko posodo za nekaj časa, ampak so tudi nam otrokom nakupili posodic za igračo. Nekega lepega popoldneva, ko je vse v hiši mirovalo, sem se igral na hodniku s svojimi skledicami in lončki. Ker pa iz vsega tega ni hotelo biti nič, sem vrgel neko posodico na ulico. Vzradoval sem se, ko sem videl, kako lepo se je razbila. Ochsensteinovi so opazili moje veselje, ki je bilo tako veliko, da sem kar zaploskal z ročicama, in so mi začeli kričati: »Še, še!« Nisem se obotavljal. Takoj sem vrgel še en lonček. Na neprestane vzklike »Še, še!« pa sem začel metati skledice, lončke in vrčke drugega za drugim na cestni tlak. Moji ljubeznivi sosedje niso nehali kazati odobravanja, jaz pa sem bil zelo vesel, da sem jih mogel zabavati. Toda moja zaloga je kmalu pošla, oni pa so še vedno vpili: »Še, še!« Stekel sem

torej naravnost v kuhinjo in pograbil nekaj lončenih krožnikov. Ti so se razbili še bolj zabavno. In tako sem začel tekati tja in nazaj, prinašati krožnik za krožnikom, kar po vrsti, kakor sem jih jemal s police. In ker onih tam nasproti kar nisem mogel zadovoljiti, sem zmetal na ulico vso posodo, kar sem je mogel doseči. Šele po dolgem času je prišel nekdo, ki me je ustavil in mi zabranil to početje. Toda bilo je že po nesreči. Od toliko razbitih posod ni ostalo drugega ko vesela zgodba, ob kateri so se zlasti hudomušni povzročitelji do svoje smrti radi zabavali.

(Prevedla Slava Lipoglavškova.)

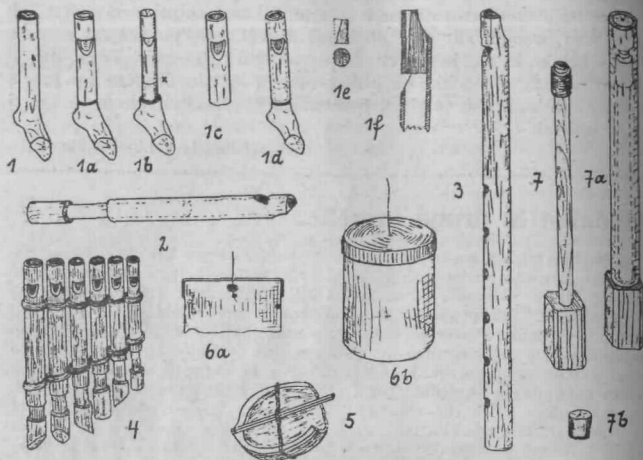
Piščalke in druge igračke.

Majhne piščali, na katere lahko zapiskamo, da gre kar skozi ušesa, napravimo iz mladih kostanjevih poganjkov ali brezovih vejic. Kostanjevi vršički morajo biti že oleseneli, ne smejo pa biti preveč zreli, ker se drugače ne dajo omajati. Tak poganjek si odrežemo tik pod odebeljenim delom, ki ima potem obliko, kakor jo vidimo na naši sliki (štev. 1). Kako moramo zarezati skorjo na spodnjem in zgornjem delu, vidimo iz slike 1a. Skorjo omajamo na ta način, da jo tolčemo okrog in okrog z noževim držalom toliko časa, da se da votla skorja (1c) gladko potegniti raz notranji del. Od notranjega jedra (na sliki 1b) odrežemo s križcem zaznamovani del in napravimo iz njega klin (št. 1e), ki pride v gornjo odprtino piščalke. Na sliki 1e vidimo to zagozdo od strani in od zgoraj. Spodnji del vejice vtaknemo nato zopet v piščalko (1d) — in signalna piščalka je gotova. Ravno tako kakor prejšnjo, napravimo tudi piščalko iz bezgove veje. Najprej si odrežemo kolikor mogoče enakomeren in raven košček bezga, potisnemo z debelo pletilko ali z drugim podobnim predmetom stržen iz vejice, izrezljamo iz poljubnega lesa klin (slika 1f) in palčico, ki ju vtaknemo v zgornjo in spodnjo odprtino piščalke (glej sliko 2). Oboje se mora piščalki prav tesno prilagati. Če si pa napravimo piščalko iz bezga precej dolgo in na njej vrsto manjših luknjic (največ osem, ker imamo na vsaki roki za zapiranje in odpiranje odprtin na razpologo le štiri prste!), potem imamo pravo pastirsko frulo ali žveglo (slika 3). Kdor je pa še bolj spreten, si pa zveže več piščalk različne velikosti z motvozom skupaj (št. 4) in ima, če so posamezni toni piščali pravilno razvrščeni, tkzv. piskolico, ki jo še danes uporabljajo za igranje pesem in melodij na Štajerskem.

Stržek (št. 5) napravimo iz ene polovice orehove lupine, ki jo na eni strani malo izdolbemo. Okoli sredine lupine navijemo nekoliko zavojev sukanca, nato vtaknemo vžigalico ali skrajšan zobotrebec med nitke in privijemo sukanec tako močno, da je popolnoma napet. En del vžigalice počiva na prišpičenem koncu lupine, drugi pa stoji nad izdolbenim delom. Če pritiskamo na prosti konec vžigalice, udarja drugi del na orehovo lupino, kar povzroči podoben glas, kakor ga ima naša najmanjša ptica stržek ali kraljiček.

Brenčечеga čmrlja (št. 6b) si naredimo iz okrogle škatle iz lepenke, kateri smo odvzeli pokrov. V dno te škatle napravimo majhno luknjico, skozi katero potegnemo tanko, toda močno vrvco. Preko močne vrvce, ki je v škatli, pa povlečemo majhen kovinast kolobarček (kakor jih uporabljajo za srebrne in zlate, lesketajoče se našitke na oblekah) in napravimo

vozel (6 a). Če primemo vrvco približno pol metra od škatle in vrtimo škatlo v krogu, začujemo brenčoč glas, kakor bi letal čmrlj okoli nas. Pa pazite, da ne udarite s to igračko koga po glavi!

Brizgalko (št. 7 a) izrežemo kakor piščali iz bezgove veje, iz katere smo odstranili stržen, in izoblikujemo iz navadnega mehkega lesa okrogel bat, ki se pa ne sme tesno prilegati. Prednji del bata ovijemo z volno (št. 7), da se, ko ga potisnemo v cevko, tesno prilega notranjščini. Nato napravimo iz smrekove vejice majhen zamašek, s katerim zamašimo brizgalko (slika 7 a); z debelejšo šivanko pa preluknjamo stržen zamaška (7 b). Ako je brizgalka dobro napravljena, nam bo nudila dosti zabave in veselja.

Gustav Strniša:

Ura.

Tika-faka, tika-tak!
Deca, že je v šolo čas!
Tika-taka, čas je drag,
kakor blisk gre mimo nas!

Tika-taka, zdaj si mlad,
rože ti povsod cveto,
ptiček si, ki poje rad
in raduje se samo!

Tika-taka, pa mladost
urno odbrzela bo –
in ostala bo bridkost,
ki srce bolela bo . . .

VESELE IN ŽALOSTNE ZGODBE NAVIHANEGA KUŽETA.
PRIPOVEDUJE MARIJA GROŠLJEVA.

BOBI IN KLOBASA.

ZVEČERILO SE JE. KAZNOVANI BOBI SEDI UŽALJEN V KOTU IN PREMIŠLJUJE, KAKO BI SE MAŠČEVAL. NA ŠTEDILNIKU SE CVRE PEČENICA. TODA UBOGA NUŠKA DEBELUŠKA JE NE BO JEDLA.

REDKO, VSAKE SVETE ČASE,
SPEČE NUŠKA SI KLOBASE,
V NOSEK BOBIJA ŠČEGEČE:
S TO VEČERJO NE BO SREČE.

NUŠKA ODHITI PO ROBČEK,
BOBI SMUK, KLOBASO V GOBČEK...
ŽE KRIČI GOSPODARICA:
»BOBI, KJE JE PEČENICA?«

BOBIJA SKELI ŠE KRAČA,
IN BOJI SE KOROBAČA,
LJUBEZNIVO SE NAŠOBI:
»KAKO BI TO VEDEL BOBI?«

BREZ VEČERJE LEŽE SPAT...
V KUHINJI SE SMEJE TAT,
NA BLAZINI MEHKI ČUJE,
MASTNI GOBČEK OBLIZUJE,

TEKA V KUHINJI OKOLI,
IŠČE JO POD MIZO, STOLI.
NUŠKA REČE: »RES NI KRIV,
PRIDEN JE IN POSTREŽLJIV!«

LAČNE NUŠKE MU NI MAR...
V SANJAH JE PA SAM MESAR:
NE PRODAJA, EJ, NI GLUPEC,
SAM JE SVOJE ROBE KUPEC.

VSO NOČ IMA POLNA USTA,
TRGA, ZVEČI, GRIZE, HRUSTA
PEČENICE, GNJAT, SALAMI —
ZJUTRAJ GA PA SONCE ZDRAM!

Tri ogrske narodne.

Dr. Maks Robič.

1. Pujsek in volkovi.

Nekoč je živel pujsek, ki je imel hišico sredi pragozda. Ko si je nekega dne v tej hišici kuharil, je prišel velik siv volk in rekel pri vratih:

— Pusti me noter, moj ljubi pujsek, tu zunaj je taka zima, zebe me!

— Ne pustim te ne, ker bi me pojedel!

— Potem pa pusti vsaj eno mojo zadnjo nogo noter!

Pujsek je pustil noter eno njegovo zadnjo nogo, na skrivaj pa je pristavil k ognju velik lonec vode.

Kmalu se je volk zopet oglasil:

— Ali ljubi mali pujsek, pusti noter tudi mojo drugo zadnjo nogo!

Pujsek je pustil noter tudi to, toda volk še vedno ni bil zadovoljen, temveč kmalu se je zopet oglasil:

— Ljubi mali pujsek, pusti mi noter še obe prednji nogi!

Pujsek mu je pustil noter tudi obe prednji nogi, toda volku niti to ni bilo dovolj, zato je rekel:

— Sladki, ljubi mali pujsek, pusti me že vsega noter, boš videl, da se te niti s prstom ne dotaknem.

Nato je pujsek urno položil k odprtini vrečo, da bi volk, idoč navzad, šel naravnost v njo. Tako ga je pustil noter. Volk je šel res v vrečo, pujsek pa jo je, ne bodi len, hitro zavezal, vzel z ognja veliki lonec kropa in z njim poparil volka, nato pa v hipu splezal na visoko drevo. Volk je nekaj časa tulil, ker mu je krop tako snel dlako, da ni ostalo na njem niti lasu, potem pa se je tako dolgo metal sem ter tja, dokler končno ni vreče razvozljal. Izlezel je iz nje in bežal po pomoč. Kmalu je prišel nazaj z devetimi drugimi volkovi in začeli so iskati pujska. Iskali so ga tako dolgo, dokler ga eden izmed njih ni ugledal vrh drevesa; stopili so pod drevo in se začeli posvetovati, kaj naj storijo, da ujamejo pujska, kajti na drevo splezati ni znal nobeden. Končno so se odločili, da stopijo drug drugemu na hrbet in tako ga bo potem vrhnji dosegel. In res so začeli plezati drug drugemu na hrbet; goli je ostal najbolj spodnji, ker se je bal iti više, in tako so torej bili vsi ostali na njegovem hrbtu.

Že so bili tako visoko, da je manjkal le še eden in bi dosegli pujska, in še ta je začel plezati navzgor; tedaj pa je pujsek nenadoma zakričal: »Krop na golega!« Goli se je prestrašil in skočil izpod ostalih. Vsi volkovi so popadali na tla, eden si je zlomil nogo, drugi vrat, goli pa je bežal, da ga ni bilo videti nikoli več.

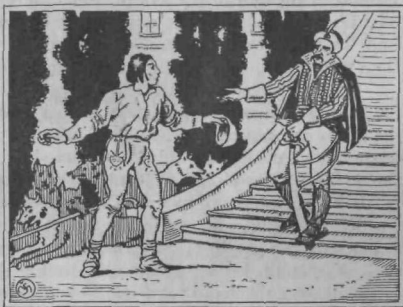
Pujsek je splezal lepo z drevesa in odšel domov, volkovi pa si niso več upali niti v bližino njegove hiše.

2. Botond.

Po velikem porazu, ki je zadel Ogre pri mestu Augsburgu ob Lehu, jih je minila volja, da bi še nadalje pustolovili po Nemčiji. Rajši so se obrnili proti jugu, proti bogati grški državi. Tako so vpadli v Bolgarijo, zavzeli Drinopolje in ker jih ni nihče zadržal na njihovem zmagovitem pohodu, so kmalu obkolili grško glavno mesto Carigrad. Med tem, ko so pripravljali napad, so se v mesto zaprti Grki posvetovali, kako bi se iznebili neljubih gostov.

V vojski grškega cesarja je bil mogočen velikan, kateremu v roko borbi nihče ni bil kos. Tega Grka-velikana so poslali k Ogrom s pozivom, naj se bojujeta z njim dva Ogra in če obeh ne premaga, bo grški cesar do svoje smrti plačeval Ogrom davek.

Te ošabne besede so Ogru silno spekle in kmalu je stopil iz njihovih vrst čokat, zastaven junak, ki je domišljavemu velikanu tako odgovoril: »Jaz sem Botond, pravi Oger, najmanjši med nami; toda kljub temu vzemi s seboj še dva Grka, da bo eden ujel tvojo uhajajočo dušo, drugi pa pokopal tvoje telo, kajti

za gotovo bo moral grški cesar mojemu narodu plačevati davek.« Ker pa je velikan z zasmehom odgovoril na njegove besede, je Apor, ogrski vojskovodja, zaukazal Botondu, naj pokaže svojo moč na mestnih vratih. Botond je pograbil svojo bojno sekuro in z enim samim udarcem napravil v mogočna vrata iz bakra takšno odprtino, da je lahko hodil petleten otrok skoz njo ven in noter. Grki potem niso vrat popravili, ampak so odprtino na njih še dolgo kazali kot čudo.

Medtem pa so pripravili bojišče in vsi so prišli gledat borbo, Ogru so bili na konjih, Grki pa na mestnem obzidju. Botond je nastopil sam in brez orožja. Ko je grški velikan to videl, je prezirljivo vzkliknil: »Zakaj ta mali Oger ni poklical nikogar na pomoč?« Botond pa ni tratil besed, temveč je planil na nasprotnika in ga po kratki borbi s tako silo vrgel na tla, da je pri priči izdihnil. Ko so to videli grški cesar, cesarica in dvorjani, so se osramočeni obrnili in odšli v mesto. Po zmagi so poslali Ogru k cesarju poslanca zaradi davka, toda cesar je smatral vso stvar za šalo in ni hotel niti slišati o tem, da bi držal obljubo in plačeval davek. Tedaj so se Ogru odpravili; Carigradu

sicer niso storili nič žalega, pač pa so opustošili vso Grško in Bolgarsko. Nabrali so si silno mnogo zakladov: zlata, draguljev in biserov ter so se veselo vrnil domov z neštetimi ujetniki in uplenjeno živino.

3. Samo enkrat je bil v Budi pasji sejem.

Nekoč, ko je vladal kralj Matjaž, se je dogodilo, da so planile turške tolpe na ovce nekega bogatina, ki so se pasle na livadi, in jih vse odgnale. Komaj je rešil pastir sebe in svojih šest ovčarskih psov. Toda gospodarju to ni bila nobena tolažba, da se je pastir rešil; če so njemu vzeli ovce, pa je on zato odvezel ovčarju njegovo hišico, temu torej ni ostalo nič drugega kakor njegovih šest psov.

Kaj naj sedaj stori ubogi mož? Sklenil je, da odvede svoje pse v Budo in jih tam proda kralju; nihče ne bo bolje čuval kraljeve hiše od njih; sam pa bo šel k vojakom. S to namero se je odpravil proti Budi in se nastanil z vsemi svojimi psi pri vratih kraljevega dvora; ti so tam lepo poležavali in prijazno mahljali z repom.

Kralj je opazil vrlega moža z njegovimi šestimi belimi ovčarskimi psi in poslal svoje plemenitaše, da ga vprašajo, kaj namerava. Mož jim je verno povedal, da so ga Turki oropali njegovih ovac, njegov gospodar pa mu je zato odvezel njegovo hišo, da je torej privedel svoje pse v Budo naprodaj, ker je mislil, da se da tukaj vse prodati, sam pa da bo postal vojak in vzel Turkom svoje ovce nazaj.

Kralju je ugajala moževa vernost, zato je takoj naročil svojim velikašem, naj gredo tja in pokupijo pse za dober denar. Ubogi mož se je kar čudil, ko so ga obkolili toliki sijajni in mogočni gospodje in začeli drug drugemu tako gnati ceno psov, da se je končno dvignila za vsakega psa nad sto zlatnikov. Mož se je lepo zahvalil za pomoč in se vrnil v svojo vas, si kupil hišo in čredo ter ni mogel dovolj prehlaliti dobrih gospodov iz Bude, ki so mu tako drago plačali pse.

Večina ljudi je izprevidela, da se je imel ovčar zahvaliti za svoj denar kraljevi velikodušnosti, bogatin pa ni bil tako umen. Ko mu je prišla na uho sreča njegovega nekdanjega ovčarja, ki je napravil s svojimi ovčarskimi psi tako dober kup, se je odpravil tudi on, prodal vso svojo živino, nakupil mesto nje pse in jih gnal v Budo.

Kjerkoli je šel na svoji poti skozi kako vas, povsod so ljudje začudeno obstali, otroci so ga obmetavali z grudami in vsi so se smejali, češ, kaj neki hoče s toliko množico psov. On pa si je že v naprej predstavljal, koliko bo za to dobil; prvi trgovec s psi bo na svetu.

Ko pa je dospel do Bude in hotel iti skozi vrata, pridejo konjači in ga vprašajo, čemu žene toliko psov. On jim je rekel, naj ga le pustijo skozi vrata, tam notri jih bodo že pokupili. Ti pa so ga pognali odondod. »Samo enkrat je bil v Budi pasji sejem«, so mu odvrnili in razgnali lajajočo čredo.

Vrnil se je torej v svojo vas in sedaj je on stopil kot hlapec v službo pri svojem bivšem ovčarju.

Iz življenja kulturnih rastlin.

Dipl. agr. A. Jamnik

III.

»Očka, praviš, da mi pripoveduješ iz življenja kulturnih rastlin. Kaj so rastline tudi kulturne? Ali imajo tudi one svojo kulturo kakor ljudje?«

Očka: Tako se imenujejo, ker jih kultiviramo ali po naše gojimo in jih vedno in vedno izboljšujemo, da imamo od njih čim večji hasek. Teh rastlin v naravi tako rekoč ne najdemo več divje rastočih. Zaradi vseh teh okoliščin jim pravimo — kulturne.

Slavko: Ali imamo mnogo kulturnih rastlin?

Očka: Da, mnogo jih je. Vseh ti skoraj ne morem naštetih. Za naše razmere ti imenujem le najglavnejše. Za živež nam služijo žita kakor: pšenica, pira, rž, ječmen, deloma oves, dalje koruza, ajda, proso. Izmed okopavin poznaš: repo, nav. ali sladkorno peso, kolerabo, korenje, krompir in še nekatero. Všeč so nam tudi fižol, grah, bob, zelje. Živino krmimo tudi z žitom, posebno z ovsmo, pa s koruzo, ki prav za prav ni žito. Dalje ji dajemo repo, krmsko peso, goršico, grašico, včasih krompir, a tudi seno in deteljo ter lucerno (govedu in konjem), pa tudi žitno in koruzno slamo, zrezano kot rezanico. Prašičem dajemo poleg drugega tudi buče, odpadke od razne povrtnine i. dr. V vseh teh jedilnih, odnosno krmilnih rastlinah so v eni več v drugi manj — razne ali posamezne hranilne snovi, ki so potrebne človeškemu in živalskemu telesu. Čim več ima katera takih snovi v sebi, tem bolj jo cenimo. Vsake teh rastlin imamo več vrst (sort). Ene iz iste vrste so za dobro zemljo, druge za slabšo, ene dajo več te ali one snovi. Pšenice bi kmalu lahko rekel, da je je-sto vrst. Ena uspeva v suhih stepah, druga v dobri zemlji, ki ji poleti manjka dežja, tretja je za zmerne padavinske razmere, četrta je odporna proti izvestnim boleznim, peta nenavadno bogato rodi a daje za peko ne posebno dobro moko, šesta daje izredno dobro moko za peko (ker vsebuje veliko tkzv. lepiva), a rodi samo srednjebogato, sedma daje srednjevrstno moko, rodi srednjebogato a ima posebno lepo in močno slamo.

Slavko: Na vse to pa še nikoli nisem mislil. Zanimivo je. Toda vendar je pšenica, če že ne hudobna, pa vsaj hudomušna, da ima ena le to lastnost, druga drugo, nobena pa nima istočasno združenih vseh najboljših lastnosti.

Očka: Vidiš, fantek, stvar je taka. Vsaka rastlina je proizvod tal, na kakršnih raste, in pa podnebnih razmer, v katerih ji je živeti. Narava jo sili, da v sebi razvija tiste najpotrebnejše lastnosti, da v boju z naravo — ne podleže. Tako mora v zelo vetrovnih krajih n. pr. imeti močno steblo, v drugih zopet mora bolj razviti kako drugo posebnost.

Slavko: Je pa le škoda, da vsaka vrsta pšenice ali kake druge kulturne rastline nima vseh prednostnih lastnosti obenem.

Očka: In vendar dandanašnji to ni več tako hudo. Kajti v marsikateri vrsti kulturnih rastlin je človek s strogim znanstvenim opazovanjem, preizkušanjem in s posebno vzgojo že združil odlike iz večih vrst rastlin v eni sami. Marsikatero pšenično ali kako drugo vrsto je človek že tako izpopolnil in poplemenitil, da ni več daleč do njene možnostne popolnosti.

Slavko: Že zopet človek! Kakor da bi bil čarovnik! Ali človek mar vse zna in vse zmore? Je pač res, da je človek prvi v božjem stvarstvu. Narava ga je najbolj obdarila!

Očka: Slavko, tu te moram malo popraviti. Narava je dala človeku pamet in čute. Kulturni narodi so pridni, »telovadijo« pamet in čute, zato pa so jih visoko razvili (znanost) in z njimi dosejajo čudeže, dočim so n. pr. divjaki še zelo zadaj.

Slavko: Pa te vendar menda prav razumem, ko si prej rekel, da učenjaki rastlino poplemenitijo do njene možnostne popolnosti. Torej je tudi za te enkrat konec možnega in moč njihove znanosti ni brezmejna.

Očka: Čisto prav si povedal. Žal ima današnja znanost v stvarjanju »čudežev« svoje naravne meje. Ako se zopet povrneva nazaj k pšenici, tedaj so te takozv. korelacije tista naravna meja, ki učenjaku ne dovoljuje brezmejnega izboljšanja kake rastline v vsakem pogledu. Navedem ti samo majhno skupino korelacij. Ako n. pr. pri pšenici hoče učenjak doseči, da bi se bolje obraščala in tako napravila več stebel, torej tudi več klasov, tedaj ve, da bo v istem smislu poleg drugega moral doseči tudi izboljšanje: ravnosti, števila klasovja in teže istih ter teže zrnja, a podaljšala se bo obenem doba rasti (kar je v krajih s kratkimi poletji največje zlo), v nasprotnem smislu pa gre pri tem razvoj (manjše) dolžine stebel (torej manjša letina slame) in (manjše) gostote zrnja v klasu. Takih korelacij je veliko samo pri pšenici in za vsako rastlino so drugačne. Učenjak, ki jih je z neznanskim trudom spoznal in ugotovil, jih pri svojem delu vpošteva in skuša doseči vse najboljše, kar je s pogledom na korelacije možno. Pa kljub temu je naše kulturne rastline že čudovito izboljšal in vsako leto čujemo zopet o novih uspehih. Naš znanec, maršal Marmont, ki je — kakor sem ti že pravil — pred dobrimi sto leti stoloval v ljubljanskem škofijskem dvorcu kot namestnik Napoleonov, je tedaj sezidal na Francoskem sladkorno tvornico, v kateri so podelali na leto 1 milijon kilogramov sladkorne pese in so iz nje dobili 40.000 kg sladkorja. Do danes pa je znanosti z odbiro in vzgojo uspelo vsebino sladkorja v pesi tako povečati in stroje tako izpopolniti, da danes iz enega kilograma pese tvornica pridobi šeststokrat toliko sladkorja.

Slavko: Oj joj! To je pa kar neverjetno. Očka, ali pa ni to morda lovška latinščina! No, k tej številki si gotovo nekaj ti sam pridejal. Ali pa si to zbral s čarobno Aladinovo svetiljko?!

Očka: Prav nič nisem pridejal. Ko boš večji in bolj učen, se boš o vsem tem prepričal in boš vse to sam lahko preračunal. Ker pa si tak neveren Tomaž, ti pa še povem, da so uspele še druge stvari, ki tudi izgledajo kot čudeži in vendar niso nič drugega kot uspehi kulture in dela, t. j. uspelo je vzgojiti črne vrtnice, uspelo je tudi vzgojiti koščičasto sadje (slive, češnje itd.), katerega plodovi sploh nimajo koščic. Vendar pa ni še čisto gotovo, če se bodo te lastnosti stalno podedovale tudi na potomstvo teh rastlin.

Vinko Bitenc:

Materi za vezilo.

Šopek duhtečih pomladnih cvetic
sem ti prinesel, o mati,
zraven veselja in smeh s svojih lic —
d drugega nimam ti dati.

Danes pozabi na žalost, skrbi,
na vse težave vsakdanje,
saj je tvoj praznik, pomlad se smeji,
nove prihajajo sanje.

Tvoj sem otrok, ti si mamica mi,
vez naju družu ljubeča;
daj, blagoslovi življenja mi dni,
da bo sijala v njih sreča.

Dan, ko sem bila sodnik.

Že precej časa je minilo od dneva mojega prihoda v palačo. Čutim se vedno bolj zdravo. Otroci se glasno smejejo, če se prekopicam in hodim po rokah. Na moj žvižg prihajata Filut in Nero. Veselo lajata in skačeta ... Danes se je pripetilo nekaj, po čemer so me imenovali sodnika.

Sodnik? Ali je dobro ali slabo biti sodnik?

Deček (ime mu je Ludvik) me je vzel s seboj in stekel na vrt. Rada sem tam. Rastejo tam okusne rdeče jagode.

Ludvik pravi, da so to vrtno jagode.

Nenadoma sem ugledala malega dečka. Stal je na kolenih in trgal jagode. Ludvik ga je tudi videl.

Spustil me je na zemljo. Stekel je k dečku in ga udaril. Napadeni se ni branil. Stal je in se jokal. Jaz ne gledam rada, če ljudje tolčejo ljudi ali živali. Vem, kako to boli! Pozneje dolgo ni mogoče hoditi. Noge stoje slabo in se tresejo. Spominjam se, kako me je Jožef udaril ...

Stekla sem k Ludviku. Zgrabila sem ga za roko, z drugo sem se prijela obleke jokajočega se dečka. Peljala sem ju k palači. Srečal nas je Ludvikov atek.

»Kaj se je zgodilo?« je vprašal.

Ludvik je molčal. Prestrašeni deček je jokal vedno bolj žalostno. Jaz sem godla, pripovedujoč o dogodku. Pravila sem, da se ne sme tolči, ker to boli. Niso me razumeli. Naposled je odgovoril Ludvik:

»Udaril sem tega dečka. Kradel je jagode na našem vrtu.«

Ludvikov atek je strogo pogledal sinčka.

»Tepsti človeka je sramota!« je dejal čez hip.

»Kradel je ...«, je zajeceljal sinček.

»Lahko bi mu bil razložil, da je to sramota. Krasti je greh. Tepsti ga nisi imel pravice!«

»Nikoli več ne bom kradel!« je s tresočim glasom jokal deček, ki je trgal jagode.

»Imenitno! Pojdi sedaj domov,« mu je dejal Ludvikov atek in dodal: »Opica je razumela okrutnost in ostudnost tvojega dejanja. Pripeljala vaju je oba k razpravi. Vidiš, da je mala šimpanzka postala zate sodnik!«

Ludvik me je vzel na roke in poljubil mojo glavico. Stisnila sem se k njemu. Bila sem zelo srečna... Vsi so zadovoljni z menoj. Zato sem jih zabavala in vzbujala smeh ves večer... Delala sem saltomortale. Vračam se k prejšnjemu delu! Pozneje sem žvižgala. Iz dvorišča sta odgovarjala z lajanjem Filut in Nero.

Dan maščevanja.

Sedeli smo z Ludvikom in njegovo sestrico na bregu malega jezera. Rada imam ta prostor. Spominja me prvega pohoda na džunglo. Le da tu ni vodnih konj in slonov. Skušala sem otrokoma pripovedovati o teh velikanih. Škoda! Nič nista razumela.

Po jezeru plava čolniček.

Da pridejo na drugo stran jezera, vstopajo ljudje v čolniček. Potem se oprijemajo z rokami vrvi. Vrv je privezana na dveh drevesih, rastočih na obeh bregih.

Ludvik je stopil v čoln in odplaval.

Nenadoma je iz grmovja skočil deček, ki ga je Ludvik natepel. Zamahnil je in vrgel kamen. Zadel je Ludvika v glavo. Moj mali prijatelj se je opotekel in padel v jezero. Kričal je in vsak hip izginil pod vodo. Pokazal se je in zopet izginil. Tolkel je z rokama in nogama po vodi. Obupno je bil okoli sebe.

Ludvik se je potapljal. Njegova sestrica je s krikom tekla k palači.

Morala sem rešiti prijatelja. Skočila sem na vrv in se naglo spustila nad vodo. Močno sem se držala z rokami in nogami. Oprijela sem se z nogama vrvi in obvisela nad vodo. Iztegnila sem obe roki in rešila izpodbujajoče:

»Uh! Uh! Uh!«

Deček je s težavo dvignil roko. Zgrabila sem ga za rokav in vlekla k sebi. Bil je zelo težak. Nisem ga mogla dvigniti.

Vendar sem se vzdržala na površini. Že se ni več potapljal. Kričal je s slabim glasom in težko dihal. Kmalu so pritekli ljudje iz palače. Izvlekli so dečka in vzeli mene z vrvi.

Mamica in atek Ludvikov sta me poljubovala in pritiskala k sebi. Govorila sta z genljivimi besedami:

»Dobra, modra mala opica je rešila življenje našemu sinčku!«

Že dolgo se nisem počutila tako dobro kakor ta večer. Bila sem srečna in ponosna... Izkazala sem se hvaležno svojim prijateljem za dobroto! Čutim, da imam v njih resnične prijatelje. Nikdar ne pozab-

bijo majhne šimpanzke! Dasi so jo ljudje zaslužnili, vendar ona ljubi ljudi. Niso bili vsi ljudje dobri zanjo kakor Zo-Zo in Pavelček — mala Kaška vendar nikogar ne sovraži.

Ona ljubi vse...

Dan nove ločitve.

Ludvikova sestra je obolela. Starši so jo odvedli v gore. Vsi so se odpeljali ž njo. Palača je osamela... Dokler se ne vrnejo, so me oddali sosedom. Stanujejo v veliki hiši v mestu.

Tam so atek, mamica, mali deček in deklica. Spoznala sem ta otroka v palači. Včasih smo se skupaj igrali.

To je zelo mil drobiž. Pridna in dobra otroka sta.

Tesno mi je malo po Ludviku in mali sestrici. Videla ju bom, ko se vrmeta...

Imam novega prijatelja. To je mali sivi maček. Takoj me je spomnil servala. Servala, ki je ranil »strička« Ori-Orija. Serval je bil velik in roparski.

Maček Miluš — je majhen in krotak. Leze mi na kolena in gode. Če ga potegnem za repek, me tolče s tačico. Vendar nikdar ne praska in ne pokazuje nohtov.

Dan prepira z Milušem.

Danes sem se sprla z Milušem. Dobro sva se udarila. Hodeč po hiši sem pogledala v največjo sobo. Tam stoji mnogo cvetic in dolga črna skrinja. Mamica mojih malih prijateljev sede zvečer k tej skrinji, jo odpre in udarja po belih deščicah. Skrinja začne tedaj zelo lepo igrati. Grmi kakor grom z debelim glasom; poje, kakor je to nekoč delal Pavelček pri predstavah, ali pa zveni tenko, zelo tenko. To ni niti lajna, tudi gosli niso. Lajna ima ohripel glas. Gosli — imajo poč in hrepeneč glas. Najbolj ljubim gosli. One, ki je na njih igrala Zo-Zo...

To je čudna skrinja! Naposled sem izvedela, da jo imenujejo ljudje glasovir. Aha! Jožef me je hotel naučiti igrati nanjo. Moric je igral na glasoviru. Menim, da je to zelo težko. Kako more mala opica, kot sem jaz, igrati na tako ogromni skrinji?! Moric je moral biti velik in zelo močan. Drugače ni mogoče!

V tej sobi sem našla Miluša. Vedela sem, da ga ne puščajo tje. Prikradel se je bil potihoma. Kaj je delal tu? Ni me opazil. Sedel je z glavo visoko zamaknjeno. Zeleni očesci sta mu goreli. Gledal je nekam kvišku. Konec repka mu je drgetal.

Uzrla sem zlato kletko. V njej je sedel rumen ptiček. Lepo je pel. Ni videl prežečega Miluša. Namah je maček skočil na zagrinjalo. Splezal je in pogledal v kletko. Trudil se je, da bi s tačico dosegel ptička. Revček se je začel metati in obupno cvrčati. Miluš je delal svoje. Hudobni maček! Ali ne vidi, da se ptiček boji?

Tega dne ni prišel k meni. Ogibal se me je... Bal se mi je pogledati v oči. Sramoval se je svojega nečastnega napada na ptička. Bodisi kakorkoli, Miluš je nekoliko podoben servalu. Zna napadati... Jaz tega nimam rada! Nočem več imeti z njim opravila... Naj si išče drugih prijateljev. Recimo zlobnega psa, ki vedno laja. Sedi v hišici privezan na verigo. Bevška in se meče na vse. Laja dan in noč. Ima težak značaj. Je sirov, napadljiv in slabo vzgojen. Imenujejo ga priklenjenega psa. Dasi je zloben in grd, vendar ga zelo občalujem. In to radi tega, ker vleče za seboj težko železno verigo. Tako kakor ubogi, veliki Aka, ki sem ga srečala na poti. V robstvu je.

Morda tudi on misli, da je bolje ne živeti, kakor vedno poslušati zvenčanje verige. Hotela bi ga pobožati, toda kaže zobe in grozno renči... Zelo ga občalujem, vendar se bojim tega revčka...

Boji se ga tudi Miluš. Boči hrbet. dviga rep in sika...

Dan nevarne prigode.

Moja dva mala prijatelja sta danes priredila nenavadno veselo zabavo.

Roditeljev ni bilo doma. Deček je rekel deklici: »Igrajva se Indijancel!« »Imenitno!« je odgovorila takoj. Začela sta se oblačiti. Dala sta si na glavi nekakšna peresa in si pripela raznobarvne odrezke. Oborožena z loki sta se začela plaziti po tleh in se skrivati za kanapé in naslonjače.

Sedela sem na stolici in radovedno gledala zabavo. Otroka sta streljala z loki. »Ubil sem ogromnega bizona!« je kriknil deček. »Jaz pa pumo!« je odvrnila deklica.

»Žažgiva ogenj in bova skakala črez plamen! Zelo veselo bo to!« je zaploskala v dlan deklica.

Deček je prinesel steklenico z neko vodo in mnogo, mnogo papirja. Izlil je na papir vso vodo iz steklenice. Čez hip je v dečkovih

rokah zabliskala vžigalica. Nekaj je prrsnilo, da so okna zadrgetala. Buhnjl je ogenj. Naglo je stekel po sobi. Že je začel goreti prtčl na mizi in stolica. Ogenj se je širil na vse strani.

Otroka sta kričala in begala okoli. Nista se mogla niti skriti, niti zbežati iz sobe. Med njima in vrati je divjal plamen in mahal z rdečimi plahdami. Postalo je vroče. Malo bolj nego v džungli opoldne. Treba je bilo misliti na beg. Kaj pa bo z otrokoma? Pred vsem sem ju morala rešiti. Skočila sem s stolice na glasovir. Zgrabila sem deklico za lase in jo potegnila k sebi. Skobacala se je, bleda in drgetajoča. Po njej se je ravnal deček. Ogenj se je medtem približal mestu, kjer sta pred trenutkom stala otroka.

Zbežala sem na sam konec glasovira. Zaletela sem se z vso silo in skočila. Kot ptica sem preletela nad plamenom. Začutila sem bolečino v rokah in na prsiah. Planila sem s krikom v sobo služkinje. Ujela sem jo za krilo in jo vlekla za seboj. Ko je služkinja uzrla ogenj, je vzdignila vrišč. Prihiteli so ljudje... Prinesli so odeje, blazine, preproge. Vse to so vrgli na ogenj. Kmalu je ugasnil.

»Kako se je to zgodilo?« je vprašal atek.

Otroka sta molčala. Služkinja je povedala, da je opica pritekla in jo potegnila na pomoč.

»Opica?« je ponovil atek. »Morda je ona razbila steklenico z bencinom in prižgala? Saj zna ravnati z užigalicami. V cirkusu je kadila pipico in jo je sama prižigala.«

»Da... to je napravila opica...« je jokaje povedal deček. Nehvaležni, zlobni otrok! Lagal je in svojo krivdo zvrčal na nedolžno opico. Na mene, ki sem jima rešila življenje. Nisem se bala kazni. Vedela sem, da nisem naredila nič zlega. O, nič zlega! Prismodila sem si lase na čelu. Bolela me je opekla roka... Stala sem v obrambo slabejših v trenutku nevarnosti.

Jaz — mala Ket, Kaška, hčerka junaškega Rruja, vodnika šimpanzkega rodu. Nikogar in ničesar se nisem bala! Bila sem nedolžna in sem izpolnila svojo dolžnost. Rešila sem prijatelje. Prijatelje, ki so me izdali. Nič zato! Storila sem, kar mi je reklo srce.

»Treba jo je dati na verigo,« je dejal atek mojih nezvestih prijateljev. Verige niso našli. Zvezali so me na hodniku z vrvco.

Ponoči sem jo pregrizla in skočila skozi okno na vrt. Zbežala sem...

To pišem sedeč v gozdu. Lačna sem. Vendar se ne čutim nesrečno.

Spominjam se: ko nas je Ori-Ori obvaroval pred servalom, sta ga stari Ngu-Ngu in dedek Bo-Bo imenovala plemenitega. Sedaj vem, da sem plemenita! To je važnejše od vsega. Od slave, okusnih banan in sladkorčkov. Od mehke posteljice. Od lepe palače. Lačna sem in premražena, toda sem plemenita.

In plemenitost je — glavno!

(Dalje prihodnjič.)

Naše uganke.

1. ZLOGOVNICA.

(Sestavil J. W.)

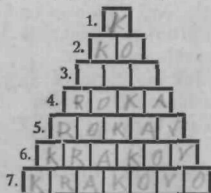
Iz naslednjih 44 zlogov je sestaviti 16 besed: a, bi, ca, ce, de, e, ed, ha, je, kan, kek, ko, ko, kru, ksan, le, le, let, ma, mund, nec, nje, no, o, o, or, ra, ra, ra, ri, rin, rož, sa, slo, so, sta, sto, še, tor, tre, u, vac, ve, žuh.

Besede pomenijo: 1. oblačilo; 2. evropskega vladarja (ime); 3. jugoslovensko mesto ob Adriji; 4. žuželko; 5. obmejno postajo v Dravski banovini; 6. jugoslovenskega rojaka; 7. moško ime; 8. mesto v Moravski banovini; 9. vihar (tujka); 10. časovno dobo; 11. prometno napravo; 12. nočno ptico; 13. pritok Save; 14. mesto v Zetski banovini; 15. dišečo rastlino; 16. žensko ime.

Prve črke in nato tretje vsake besede, citane zapored, povedo pregovor.

2. PIRAMIDA.

(Sestavil J. W.)

1. soglasnik;
2. veznik;
3. stara mera (srbska);
4. telesni ud;
5. del obleke;
6. mesto na Poljskem.
7. predmestje v Ljubljani.

Vsaka naslednja beseda ima en glasnik več kakor prejšnja.

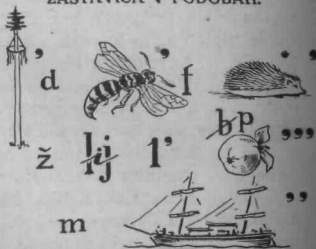
3. DVE POSETNICI.

E. P. Grom

E. Bolka

Kaj je pri teh dveh trgovcih na prodaj?

4. ZASTAVICA V PODOBAH.

5. KAJ JE TO?

S končnim d je sladek, s h votel, z j ali d predlog, z l drča, z r župan (francoski), s t lučaj, z v medmet.

Nariši v eni potezi lovca, psa, hišo in drevo!

REŠITEV UGANK IZ MARČEVE STEVILKE:

I. Dve velikonočni križaljki:

I. Vodoravno: 1. da; 3. loj; 4. po; 6. pesek; 9. pisanica; 12. ara; 13. sel; 14. ha.

Navpično: 1. do; 2. aj; 4. pesa; 5. osa; 6. piruh; 7. en; 8. kis; 9. pa; 10. cel; 11. al.

II. Vodoravno: 2. zvon; 5. planet; 6. naloga; 7. lik; 9. skala; 12. on; 13. sol; 15. čelo; 19. oko; 21. naš; 22. doba.

Navpično: 1. up; 2. znal; 3. Velika noč; 4. otok; 8. os; 10. kos; 11. as; 14. len; 16. lan; 17. os; 18. oko; 19. od; 20. ob.

2. Zastavica v podobah:

Zveličar je iz groba vstal.

3. Čarobni pravokotnik:

Gad — Ana — dar.

4. Nekaj za praznike:

Potico in gnjat vsak ima rad.

5. Besedna uganka:

pot, tica, potica.

Vseh pet ugank so pravilno rešili:

Milena Jelica Kravanjeva, Begunje pri Cerknici; Zvonko Janežič, Bled; Miloška in Vida Bizjakovi, Bohinjska Bistrica; Lilijana Rosinova, Brežice; Slavko Majerič, Edo Lakner, Srečko Zalokar in Dušan Zdolšek, Celje; Marjanček Matul, Đurđevac; Milica Macarolova, Gr. Pirniče; Ivan Perovšek, Grosuplje; Elza Millonigova, Guštanj; Vinka Riharjeva, Kamnik; Mirko Tušek, Kranj; Marica Jakljeva, Kranjska gora; Zdenka Bratuževa, Nives Golobičeva, Jelka Poženelova, Majda Sedejeva, Bogdana Gabrškova, Milan Hudnik, Marko Berce, M. Gorečan, Srčan Gruntar, Dušan in Uroš Vagaja, Dušan Sodnik, Miloš Babič in Lucijan Jelenc, Ljubljana; Jasna

Prinčeva, Radovan Vrabl, Marjan Skofic in Miloš Sulin, Maribor; Pepica Pieljeva, Živka Flajšmanova, Tončka Jurmanova in Mirko Štupar, Metlika; Jelena Tomanova in Marjanka Prestorjeva, Moravče; Vlasta Pertotova, Ptuj; Dušan Vidmar, Radovljica; Vida Petrovičeva, Rakek; Dragica Lavričeva, Rogaška Slatina; Miloš Bučar, Ruše pri Mariboru; Nena Fajdigova, Marija Gregoričeva in Nada Kovačičeva, Sodražica; Zlatica Jugova, Studenci pri Mariboru; Dušan in Boris Dernovšek, Sv. Barbara v Slov. gor.; Vladimir Weingerl in Zvonko Kožel, Šoštanj; Vanda Pelkova, Toplice pri Zagorju ob Savi; Ljubo Tori, Trbovlje; Loke; Marica Miklavčičeva, Trbovlje; Vode; Majda Kurnikova, Velenje; Stane Palčič, Vrhnika; Riko Mihelič, Zagorje ob Savi; Danka Pečarjeva, Zagreb; Boris Makuc, Zitečka vas pri Vurbergu.

Štiri uganke so rešili:

Vinko Zagar, Bohinjska Bistrica; Anton Dobrajc, Ostrožno pri Ponikvi; Milan Žiberna, Trbovlje-Vode.

NAGRADE

Takole jih je razdelil nepodkupljivi žreb med naše pridne in spretne uganekarje:

1. Živka Flajšmanova, Metlika: Eng. Gangl, Zbrani spisi, II. zvezek.
2. Radovan Vrabl, Maribor: A. Rapč, Mladini, IV. zvezek.
3. Zvonko Kožel, Šoštanj: Fr. Zbašnik, Drobne pesmi.
4. Vanda Pelkova, Toplice pri Zagorju: Ivan Lah, Češke pravljice.
5. Danka Pečarjeva, Zagreb: Ks. Meško, Našim mladim.

Vsem srečnim nagrajencem želimo obilo zabave pri čitanju teh lepih knjig, ostalim pa več uspeha pri prihodnjem tekmovanju za nagrade!

„Sedaj vem, kaj je radio“

Mislím, da je le malo Zvončkarjev, ki bi lahko vzkliknili takole, pa jih vendar večina tako rada poslušá očarljive zvoke, ki od vseh koncev sveta vro iz čudežne skrinjice, kateri so učeni možje dali ime: radio-aparat. In marsikdo, ki je pri znancu ali sosedu čul nedeljski popoldanski koncert, je sklenil, da se na vsak način hoče pozanimati za to copernijo: kako delujejo te skrivne síle, ki jih je odkril človekov duh, odkod to, zakaj ono? Morda bi, če bi mu kdo vse to počasi in razumljivo razložil, kdaj še sam z dosegljivimi stroški lahko sestavil tak sprejemni aparat, ki prinese toliko življenja v hišo . . .

Zvončkarji, zdaj smo dobili tako knjigo, ki Vam bo pojasnila vse, kar morate vedeti o radiu, in sicer na prijeten, lahek, celo zabaven način. Kar iz pogovorov med učencem Jožkom in gospodom Brezžičnikom boste izvedeli vse potrebno, da postanele pravi pravcati mladi radio-inženjeri.

To izvrstno knjigo, ki je polna imenitnih, jasnih slik in risb, je založila naša podjetna Učiteljska tiskarna v Ljubljani. Spisal jo je pa (po pariški izdaji in mednarodnem jeziku esperantu) znani slovenski radiolog profesor André.

Zvončkarji, le brž sezite po tej lepi knjigi! Dobite jo vezano za Din 48— v knjigarni Učiteljske tiskarne v Ljubljani, Francišškanska ulica 6, in v vseh drugih knjigarnah.

Iz mladih peres . . .

(Prispevki »Zvončkarjev«.)

BODI VESELA!

Bodi vesela
deklica mlada
saj očka in mati
imata te rada.

Če boš veselo
posle opravljala,
vedno boš mlada,
srečna in zala.

Mimica Ibovnikova, Bled.

Marica Oblakova:

MOJA POT IZ AMERIKE V JUGOSLAVIJO.

(Nadaljevanje.)

Kmalu smo se pričeli pomikati naprej. Ko smo prišli na drugi konec hodnika, stopi neki častnik na zaboj ter prične govoriti. Ker je govoril italijansko, ga nismo razumeli. Po kratkem govoru so spustili dva čolna v vodo in vanju natrpali ljudi. Mi smo bili bolj zadnji, zato nismo prišli v poštev. To so bile vaje za slučaj nesreče. — Kmalu nato so nas razpustili.

Po kosilu smo dobili — kaj mislite? Sladoled! Imenitno, kaj!? Kolikor ga je kdo hotel. Bili smo zelo veseli. Sedaj se ga bomo najedli, smo si mislili. Brž žlico v roke in že smo ga jedli. A ko smo ga imeli v ustih, nam je ves smeh izginil z obraza. Ni bil dober. Imel je grenko-kiselkast okus.

Drugi dan, ob pol osmih zjutraj, smo opazili od daleč suho zemljo. Bližali smo se Palermu. Obstali smo kakih dve sto metrov od brega. Pristanišče je namreč premajhno in preplitvo za večje ladje. Iz pristanišča so takoj prihletli nekateri čolnički, ki so bili dokaj gugavi. Naložili so popotnike, ki so bili namenjeni izstopiti. Mi nismo šli v mesto.

Se isti dan ob devetih zvečer smo odrinili. Noč je bila prekrasna. Na nebu se je svetlikalo nenavadno mnogo zvezd. Še nikjer jih nisem videla toliko kakor tu, in mislim, da jih tudi ne bom več. Mesec je sijal v polni svetlobi. Morje je bilo gladko kakor steklo. Čulo se je le šepetanje popotnikov in enakomerno odbijanje valov ob boku. Vse tako tiho, mirno. Nekaka otožnost se te polasti. Ob takem času začneš obujati spomine. Obhajale so me otožne misli, da bi se bila najrajše razjokala. Šli smo pozno spat . . .

Drugo jutro ob šestih smo vsi hiteli na krov. Bližali smo se Neapolju. Že od daleč se nam je nudil lep razgled. Ob četrť na sedem smo se ustavili. Neapolj ima veliko in prostorno pristanišče. Pro-

sili smo za dovoljenje, da gremo v mesto. Dobili smo ga. Hiše so večinoma štirinadstropne. Posebnost v Neapolju so balkoni. Teh je zelo mnogo. Skoro vsaka hiša ima po več balkonov. Nekateri so res krasni.

Promet po glavnih ulicah je precej velik. Vse so lepe in po večini tlakovane. — Ko smo šli po ulicah, so nas neprestano nadlegovali kočijaži. Nismo se jih mogli znebiti. Dopovedovali in kazali smo jim, da se ne bomo peljali. Mislite, da so se kaj zmenili? Kaj še! Vsak je hvalil svoj voz in konje. Eden od njih je vozil poleg nas celih deset minut, neprestano mahajoč z rokami in kažoč kočijo, češ naj vendar sedemo noter. Seveda se nismo peljali. Hoteli smo si malo ogledati po mestu in bilo je bolje, da smo šli peš. — Zašli smo tudi v postranske ulice. Tam vlada huda revščina. Ne bi si mogli misliti kaj takega, ako bi ne videli na lastne oči. Ceste umazane, ozke in krive. Hiše, ali bolje rečeno bajte, so napol v razvalinah. Lakota je gledala izza vsakega ogla z votlimi očmi. Ljudje, ki tu prebivajo, so res usmiljenja vredni. Bolehni, sestradani in boječji hodijo vsi potrti okrog. Na vsakem obrazu sta bila zapisana trpljenje in lakota. Ko smo prišli tja, so nas gledali napol radovedno, napol preplašeno. Menda se drugi ljudje le malo ali pa nič ne brigajo za te nesrečneže. Zelo so se nas razveselili. Slišali smo, da je en del Neapolja zelo reven, a da je tako hudo, tega si nismo mogli misliti. Ko sem razdelila med revne otroke nekaj novcev (za katere sem dobila hvaležne poglede, ki so več povedali kakor besede), smo odšli takoj iz tega kraja. Kar nismo mogli več vzdržati.

Ko smo po dolgem času zopet dospeli v pristanišče, je bilo ravno enajst. Čas kosila. Dobili smo iz Neapolja svežega mesa, zato smo ga dobili precejšen kos. Bili smo ga zelo veseli. Imeli smo dober tek.

Komaj smo pojedli, že smo odrinili proti Patrasu na Grškem. Videli smo tudi Vezuvo, iz katerega se je zdaj pa zdaj pokadilo. Kupili smo knjigo, v kateri je bil popis Vezuva.

Zvečer smo imeli malo smeha. To se je zgodilo takole:

Papa včasih rad norce brije. Tisti zvečer je bil posebno dobre volje. Ko sem malo zaspala, me je zbudil glas papana, ki se je davil, kakor da mu je slabo. »To bi bilo res čudno, ako bi papa dobil morskó bolezen sedaj,« sem si mislila.

Ko o tem vsa zaspana premišljujem, se papa začne smejati. Takoj sem vedela, za kaj gre. Brž se potuhnem in se delam, kakor da spim. Papa se začne še glasneje daviti, da bi me zbudil

(Dalje prihodnjič.)

Ve'leccenjeni g. Doropoljski!

Ali Vas smem povabiti na sodraško smuko? Saj »pik« menda ne znate delati, malo bi bilo nevarno, ker je sneg precej trd. Pa tudi če naredite katero, Vas bomo že pobrali. Tudi jaz smučam, imam nove smučke. Stetju pik pa nisem kos.

V šoli prirejamo tudi igrice. Rada igram, še mnogo rajši pa telovadim v sokolski dvorani. Mnogokrat nastopim v njej s prostimi vajami. Prosim Vas, da priobčite moje pisemce v Vaš ljubi kotiček. Se smem še oglasiti?

Vas srčno pozdravlja

Nena Fajdigova,
učenka IV. razr. v Sodražici.

Odgovor:

Ljuba Nena!

Malo pozno si me povabila na smuko, za »pike« bo letos vsekakor že prepoznano. Drugo zimo torej na svidenje, dotlej se bom pa kar na zelenih travnikih še malo izuril za junaško tekmo s Teboj.

Se kdaj mi piši! Zdravo!

Gospod Doropoljski.

Ve'leccenjeni g. Doropoljski!

Ker bi se tudi jaz rada seznanila z Vami, sem se odločila pisati skromno pisemce.

Na »Zvonček« sem naročena že peto leto. Vsako številko nestrpno pričakujem. Z največjim zanimanjem čitam »Življenje in prigode male opice«. Pa tudi ostala vsebina mi je jako všeč. Do sedaj imam lepo vezane štiri letnike.

V nadi, da bom za pomnoženje svoje knjižnice prejela katero izmed razpisanih nagrad, pošiljam rešitev ugank ter Vas iskreno pozdravljam.

Milena Gorečan,
uč. 4. r. lic. osn. šole v Ljubljani.

Odgovor:

Draga Milena!

Z nagrado to pot — žal — nič ni, muhasti zreb Te je prezrl, saj veš, da je to svojeglav možakar. Bo pa prihodnjič kaj, če boš še tako pridna, saj bom kmalu spet razpisal nagrade.

Dotlej Te pa prav pristrčno pozdravljam!

Gospod Doropoljski.

Ve'leccenjeni g. Doropoljski!

Računska naloga v 6. št. Zvončka mi je dala mnogo truda, upam pa, da sem jo pravilno rešila. Ena cela opeka tehta — kakor mi pišete — 1 kg + $\frac{1}{2}$ opeke. Ako odštejem $\frac{1}{2}$ opeke od cele opeke, pokaže račun, da tehta $\frac{1}{2}$ opeke 1 kg; torej tehta 1 opeka 2 kg.

Pozdrave in poklone

Zdenka Hrovatova,
uč. V. razr. v Ormožu.

Odgovor:

Draga Zdenka!

Izvrstno si jo pogodila. Bravo! Kako pa kaj uganke v tej številki?

Pozdravljena! Gospod Doropoljski.

Ve'leccenjeni g. Doropoljski!

Prosim, ne zamerite mi, ker Vam tako pozno pošljem rešitev ugank. Stanujem namreč v Celju, Zvonček« pa dobivam v Radeče, kjer sem tudi doma. Zato pa moram čakati, da dobim liste v Celje. Hodim v III. c razred realne gimnazije v Celju. Razred ponavljam, ker sem bil lani zadnje trimesečje bolan. Operiran sem bil namreč na slepiču. Zadnjič sem Vam poslal dve risbi. Ali so za kaj?

Najlepše Vas pozdravlja Vaš udani

Milan Kos, Radeče.

Odgovor:

Dragi Milan!

Risb, o katerih mi pišeš, nisem prejel. Škoda! Si napravil pomanjkljiv naslov?

Pa mi pošlji še katere, potem Ti bom že sporočil svojo sodbo o njih.

Pozdravljen! Gospod Doropoljski.

STRIC MATEJ - SKOŠEM NOVIC

Nemec Paul Braun je iznašel postopek, ki napravi vsak papir negorljiv. Iznajdba je velikega pomena za važne dokumente, vrednostne papirje in bankovce.

Pred kratkim je divjal v južnih državah severncameriške unije strahovit tornado (vrtinčast orkan), zlasti v državi Alabami. Vihar je zahteval nad 200 smrtnih žrtev in okoli 1000 ranjenih. Škodo cenijo na več milijonov dolarjev. Najbolj je bilo prizadeto mesto Northport.

Po vsem glasbenem svetu praznujejo letos 200-letnico rojstva velikega avstrijskega glasbenika in skladatelja Jožefa Haydna (rojen 31. marca 1732, umrl 31. maja 1809).

Na podlagi poslednjega štetja februarja meseca so ugotovili, da ima Italija 42 milijonov 531 tisoč prebivalcev. Rim ima 1.700.000 prebivalcev, Milan 994.165 in Neapelj 843.651.

Umetnostni kritiki v Chicagu v Ameriki govore in pišejo z velikim občudovanjem o 14-letnem Poljaku Chestru Lasku, sinu neke preproste žene. Neki poznavalec umetnosti je namreč nekega dne opazil malega Laska, ki je sedel na cesti in slikal z barvami na kos zavijalnega papirja. Nekoliko dni pozneje so visle njegove slike že v najodličnejši čikaški galeriji. Kmalu nato je deček našel tudi imovite ljudi, ki so bili pripravljene omogočiti nadarjenemu dečku študij na slikarski in umetnostni visoki šoli.

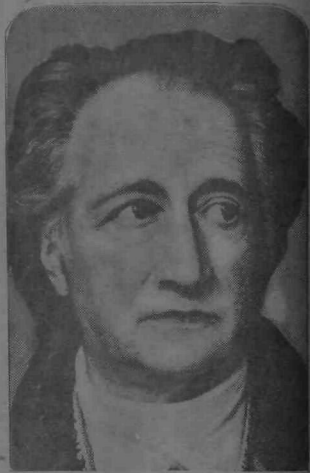
Posadki nekega norveškega in italijanskega parnika, ki sta pred kratkim prispela na Norveško, pripovedujeta o nenavadnem srečanju, ki sta ga imeli na zadnji vožnji. Sredi pota se je vsulo na krov na tisoče izmučenih in onemoglih ptic-selivk, ki so gosto zasedle ladjo do zadnjega kotečka. Ptice so bile deloma prepelice, deloma divji golobi. Po smeri leta sodeč so se hotele ptice izogniti pasu mrzlega toka. Ko so se onemogle ptice na dveh ladjah odpočile, so spet vzletele in nadaljevale svojo pot.

Francoska vlada je sprejela zakon, ki določa, da se uvede plavanje kot obvezni predmet v osnovne in srednje šole.

Kakor poročajo avstrijski časopisi, sta dva kmeta na Nižjem Avstrijskem ubila 120 cm dolgo kušarico. Zival je imela rjavkast hrbet s črnimi polji. Bajje je to neka kušarica, ki živi samo v tropskih krajih. Kako je prišla v Avstrijo, ni mogoče raztolmačiti.

V Budimpešti se je te dni vršila mednarodna tekma v britju. Zmagal je brivec, ki je obril brado in brke v 41 sekundah. S tem je postavil nov svetovni rekord v tej stroki.

V vseh kulturnih državah, posebno pa v Nemčiji, slavijo letos z jubilejnimi slavnostmi in gledališkimi prireditvami 100-letnico smrti velikega človeka, največjega nemškega pesnika, pisatelja in dramaturga,

znamenitega filozofa in znanstvenika, prarodosl. vca Johanna Wolfganga Goetheja (rojenega l. 1749. v Frankfurtu, umrlga l. 1832. v Weimaru). Glej v pričujočem »Zvončku« črtico na str. 200. in pesem na str. 197.